

Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана філологічного
факультету

доц. Крохмальний Р.О.

“31 серпня” 2023 року



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Новітні тенденції у розвитку сербської мови

галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	<u>035 Філологія</u> (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	<u>035.035 слов'янські мови та літератури (переклад</u> <u>включно), перша - сербська</u> (назва спеціалізації)
факультет	<u>Філологічний</u> (назва інституту, факультету, відділення)

Львів – 2023 рік


Робоча програма курсу «**Новітні тенденції у розвитку сербської мови**» для студентів денної форми навчання за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.035 слов'янські мови та літератури (переклад включно) - перша сербська „31 ” серпня 2023 року, 8 с.

Розробники: **Васильєва Л.П.**, д.ф.н., проф.

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

Протокол від “31” серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького


_____ (доц. Сорока О.Б.)
(підпис)

“ 31 ” серпня 2023 року

Затверджено Вченою радою філологічного факультету

Протокол № 1 від “31” серпня 2023 року № 1

“31” серпня 2023 року Голова  (доц. Крохмальний Р.О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. декана філологічного
факультету

доц. Крохмальний Р.О. _____
“31 серпня” 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Новітні тенденції у розвитку сербської мови

галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	<u>035 Філологія</u> (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	<u>035.035 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - сербська</u> (назва спеціалізації)
факультет	<u>філологічний</u> (назва інституту, факультету, відділення)

Львів – 2023 рік

Робоча програма курсу «**Новітні тенденції у розвитку сербської мови**» для студентів денної форми навчання за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.035 слов'янські мови та літератури (переклад включно) - перша сербська „31 ” серпня 2023 року, 8 с.

Розробники: **Васильєва Л.П.**, д.ф.н., проф.

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

Протокол від “31” серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

_____ (доц. Сорока О.Б.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ __ 31 __ ” __ серпня __ 2023 __ року

Затверджено Вченою радою філологічного факультету

Протокол № 1 від “31” серпня 2023 року № 1

“31” серпня 2023 року Голова _____ (доц. Крохмальний Р.О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Програма розрахована на 32 год. і вивчення особливостей сербської мови на тлі інших середньопівденнослов'янських мов – хорватської, боснійської, чорногорської. Передбачено вивчення їх особливостей, огляд основних фонетичних, морфологічних, синтаксичних фактів, які відрізняють стандартну сербську мову від інших мов у межах однієї системи.

Лекційний матеріал становить виклад зазначених тем (16 год.) і передбачає засвоєння теоретичного матеріалу курсу та вміння застосувати його в практичній діяльності.

Теоретичний матеріал курсу передбачає проміжний модульний контроль, а також проведення підсумкового контролю у формі іспиту.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>денна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 3,5	<i>Галузь знань</i> 03 Гуманітарні науки	Нормативна навчальна дисципліна
Модулів – 3	<i>Спеціальність</i> 035 Філологія	<i>Рік підготовки:</i>
Змістових модулів – 3	<i>Спеціалізація</i> <u>035.035 слов'янські мови та літератури (переклад включно)</u> <u>перша – сербська</u>	1-й
Загальна кількість годин – 105		<i>Семестр</i>
		1й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4,2	<i>Освітньо-кваліфікаційний рівень:</i> магістр	16 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>
		16 год.
		<i>Самостійна робота</i>
		73 год.
		Вид контролю: іспит

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1 до 2

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: засвоєння теоретичного матеріалу курсу та вміння застосувати його в практичній діяльності.

Завдання: формування теоретичних знань з дисципліни і практичних умінь.

Навчальна дисципліна спрямована на формування

таких загальних компетентностей:

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

фахових компетентностей:

ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації (слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська) для вирішення професійних завдань.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати: теоретичний матеріал зазначених тем, зокрема розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів; знати й розуміти систему сербської мови її розвиток, загальні особливості розвитку літератури як мистецтва слова, історію сербської мови, норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності; розрізняти діалектні та літературні форми, аналізувати одиниці з погляду їх звучання та графічної передачі, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють, знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності;

вміти: використовувати вивчений матеріал на практиці, зокрема, ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати; організовувати процес свого навчання й самоосвіти; використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності; характеризувати діалектні та соціальні різновиди сербської мови описувати соціолінгвальну ситуацію; використовувати мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя; здійснювати лінгвістичний, спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів; збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання; мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах; мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

За освітньою програмою:

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної

комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації (слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська)

ПРН 18. Володіти на високому рівні хорватською мовою для здійснення професійної діяльності

3. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. *Značajke standardnoga jezika. Jezik sistem i jezik standard. Norma i kodifikacija*

Srpskohrvatski jezik kao zajednički jezik Hrvata, Srba, Bosanaca i Crnogoraca.

Dijalekatska osnovica srednjojužnoslovenskih jezika.

Тема 1. *Značajke standardnoga jezika. Jezik sistem i jezik standard. Norma i kodifikacija.*

Тема 2. *Srpskohrvatski jezik kao zajednički jezik Hrvata, Srba, Bosanaca i Crnogoraca*

Тема 3. *Dijalekatska osnovica srednjojužnoslovenskih jezika.*

Тема 4. *Jezici u 20. stoleću.*

Змістовий модуль 2. *Jezička situacija u nekadašnjoj Jugoslaviji i jezičke varijante.*

Srpskohrvatski/hrvatskosrpski jezik – dvije korelativne jezičke varijante.

Srpskohrvatski/hrvatskosrpski jezik – četiri korelativne jezičke varijante.

Тема 1. *Jezična situacija u nekadašnjoj Jugoslaviji i jezične varijante.*

Тема 2. *Srpskohrvatski/hrvatskosrpski jezik – dvije korelativne jezičke varijante.*

Srpskohrvatski/hrvatskosrpski jezik – četiri korelativne jezičke varijante.

Змістовий модуль 3. *Srednjojužnoslovenski jezički standardi. Razlike na jezičkim razinama.*

Тема 1. *Srednjojužnoslovenski jezički standardi.*

Тема 2. *Razlike na jezičkim razinama.*

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	Усього	у тому числі		
л		п	ср	
1	2	1	1	5
Модуль 1				
Змістовий модуль 1. <i>Značajke standardnoga jezika. Jezik sistem i jezik standard. Norma i kodifikacija.</i> <i>Srpskohrvatski jezik kao zajednički jezik Hrvata, Srba, Bosanaca i Crnogoraca.</i> <i>Dijalekatska osnovica srednjojužnoslovenskih jezika.</i>				
Тема 1. <i>Značajke standardnoga jezika. Jezik sistem i jezik standard. Norma i kodifikacija..</i>	11	2	2	10
Тема 2. <i>Srpskohrvatski jezik kao zajednički jezik Srba, Hrvata, Bosanaca i Crnogoraca</i>	11	2	2	10

Тема 3. Dijalekatska osnovica srednjojužnoslovenskih jezika.	11	2	2	9
Тема 4. Jezici u 20.stoljeću.	11	2	2	9
Разом за змістовий модуль 1	54	8	8	38
Змістовий модуль 2 <i>Jezička situacija u nekadašnjoj Jugoslaviji i jezičke varijante. Srpskohrvatski/hrvatskosrpski jezik – dve korelativne jezičke varijante. Srpskohrvatski/hrvatskosrpski jezik – četiri korelativne jezičke varijante.</i>				
Тема 1. Jezična situacija u nekadašnjoj Jugoslaviji i jezičke varijante.	11	2	2	12
Тема 2. Srpskohrvatski/hrvatskosrpski jezik – dvije korelativne jezičke varijante. Srpskohrvatski/hrvatskosrpski jezik – četiri korelativne jezičke varijante.	11	2	2	12
Разом за змістовий модуль 2	32	4	4	24
Змістовий модуль 3. <i>Srednjojužnoslavenski jezički standardi. Razlike na jezičkim razinama.</i>				
Тема 1. Srednjojužnoslovenski jezički standardi.	12	2	2	5,5
Тема 2. Razlike na jezičkim razinama.	12	2	2	5,5
Разом за змістовий модуль 3	19	4	4	11
Усього за Модуль	105	16	16	73

5. Методи навчання

Використовуються такі методи навчання:

- а) *словесні* – лекція, пояснення, бесіда;
- б) *наочні* – ілюстрування лекційного матеріалу таблицями, схемами;
- в) *практичні* – виконання практичних робіт, що передбачає організацію навчальної роботи для отримання нових знань, формування вмінь і навичок інтерпретації результатів досліджень науковців.

На практичних заняттях розглядаються історико-мовні, історико-культурні та мовознавчі проблеми, студенти вчаться застосовувати набуті знання на практиці.

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Реферати індивідуальні	31
	Реферати групові	21
	Опрацювання обов'язкової і додаткової літератури і виконання навчально-дослідного завдання	10
	Підготовка до тестів	11
	Разом	73

7. Індивідуальне навчально - дослідне завдання

Написання рефератів

Робота з додатковою літературою з курсу (10)

Праці Брозовича, Могуша, Лісаца, Сілича, Праньковича, Самарджії

Підготовка рефератів Індивідуального навчально – дослідного завдання(31)

Teme referata:

Dijalekatska osnovica srpskog jezika

Dijalekatska osnovica hrvatskog jezika.

Srpsko i hrvatsko jezično ujedinjavanje.

Vatroslav Jagić.

Tomislav Maretić.

Pavle Ivić.

Srpsko-hrvatski jezik i jezičke varijante.

Suvremeno stanje hrvatskog jezika.

Moguće su teme referata prema vlastitom izboru.

Виконання групових завдань у тому числі (21)

Teme za rad u grupama:

Književni jezik i jezik književnosti.

Standardni jezik.

8. Методи контролю

Поточне тестування, виконання індивідуальних завдань.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
2	2	3	3	10	10	10	10		

Змістові модулі 2 і 3 включають бали за реферати та за навчально-дослідне завдання (10).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики		для заліку
90 – 100	A	5	відмінно	зараховано
81-89	B	4	дуже добре	
71-80	C		добре	
61-70	D	3	задовільно	
51-60	E		достатньо	
21-50	FX	2	незадовільно	не зараховано
0-20	F	2	незадовільно (без права перездачі)	не зараховано (без права перездачі)

10. Методичне забезпечення

Лекційні матеріали, монографії, спеціалізовані часописи

11. Рекомендована література (базова)

Васильєва Л. Штокавські літературні мови: проблеми становлення, розвитку, сучасний стан. – Львів: ЛНУ ім. Ів.Франка, 2002. – 344 с.

Єрмоленко С. С., Биби́к С.П., Годор О.Г. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів. – Київ: Либідь, 2001. – 224 с.

Васильєва Л.П. Південнослов'янська проблематика в мовознавчих зацікавленнях Івана Франка. Львів, 2006. – 72 с.

Baotić J. Standardni srpskohrvatski jezik, norme i varijante // Književni jezik. Br. 13/1. – Sarajevo, 1984. – S.112–119.

Baotić J. Standardni jezici štokavskog narječja // Simpozij o bosanskome jeziku (Zbornik radova). – Sarajevo, 1999. – S.89–96.

Brozović D. Gramatičke značajke hrvatskoga jezika // Jezik. – 1997. – Br.4. – S.127–135.

Brozović D. Aktuelna kolebanja hrvatske jezične norme // Jezik. – 1998. – Br.5. – S.161–176.

Čirgić A. Fonetsko-fonološke razlike između crnogorskoga i srpskoga jezika // Lingua Montenegrina, časopis za jezikoslovna, književna i kulturna pitanja. Br. 1, Institut za crnogorski jezik i jezikoslovlje »Vojislav P. Nikčević«, Cetinje, 2008. – str. 171-190.

Jahić Dž., Halilović S., Palić I. Gramatika bosanskoga jezika. – Zenica: Dom štampe, 2000. –476 s.

Nikčević V. Gramatika crnogorskog jezika. – Podgorica: DANU, 2001. –586 str.
Ivić M. Problem norme u književnom jeziku // Jezik. – 1965–1966. – Br.1. – S.1–8.

Pranjković I. Hrvatski jezik u BiH // Vjesnik. – 1996. – 2.pros. – S.3.

Samardžija M. Puristička načela i kriteriji // Hrvatski jezik. D.4.– Zagreb: Školska knjiga, 1998. – S.58–66.

Silić J. Nekoliko misli o normi // Norme i normiranje hrvatskoga standardnoga jezika. – Zagreb: Matica hrvatska, 1999. – S. 203–211.

Vasiljeva Lj. Srednjojužnoslavenski jezici u sinkroniji i dijakroniji. – Osijek CKD “M – M”, 2010. – 221 s.

Допоміжна

Ивић П. Српски народ и његов језик. – Београд: Просвета, 1971. – 334 с.

Ивић П. Укратко о разним темама // Из историје српскохрватског језика. – Ниш: Просвета, 1991. – С. 315–322.

Ивић П. Књижевни и народни језик код Срба // Историја српског народа. Књ.2. Београд, 1982. С. 315–347.

Ивић П. Против ускогурости // Политика. 1984. 25. јан. С. 18.

Ивић П. Развој књижевног језика на српскохрватском језичном подручју // О језику некадашњем и садашњем. Београд, 1990. С. 87–140.

Стевановић М. Савремени српскохрватски језик. Књ.2. – Београд: Научно дело, 1986. – 942 с. (Уводни део)

12. Информаційні ресурси

1. Библиотеки:

- Наукова библиотека Львівського національного університету імені Івана Франка (вул. М.Драгоманова, 5, 17);
- кафедральна библиотека;
- міські библиотеки м.Львова: библиотека АН імені В.Стефаніка (вул.В.Стефаніка, 2);
- Львівська обласна библиотека (пр. Т.Шевченка, 13).

2. Джерела Интернет.

Вивчення дисципліни студентами передбачає вміння використовувати різні інформаційні ресурси, у тому числі Internet-джерела та комунікацію з носіями мови, яку вони вивчають.

<http://hjp.hr/>

<http://hrcak.srce.hr>

<https://vukajlija.com/forum/teme/51421-srpski-jezicki-portal>

<http://www.srpskijezickiatelje.com/>